

2000 р. № 1602-III // Відомості Верховної Ради України.– 2000.– № 25.– Ст. 195.

2. Добровольська В. В. Прогнозування і планування як засоби державного регулювання господарської діяльності / В. В. Добровольська // Право України.– 2009.– № 8.– С. 94-95.

3. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11 вересня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України.– 2004.– № 9.– Ст. 79.

УДК 346.16 (043.2)

Гелич А.О.,
к.ю.н.,
Троцай О.В.,
студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОБЛАСНІ РАДИ ТА ОБЛАСНІ ДЕРЖАВНІ АДМІНІСТРАЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ГОСПОДАРСЬКИХ ПОВНОВАЖЕНЬ

Суб'єкти організаційно-господарських повноважень є важливою групою суб'єктів господарських правовідносин. Господарський кодекс України [1] (далі – ГКУ) визначив суб'єктів організаційно-господарських повноважень важливими учасниками господарських відносин.

Серед учасників господарських відносин особливе місце посідають місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування, зокрема обласні державні адміністрації та обласні ради. Виходячи з норм ст.2 ГКУ, вони є учасниками відносин у сфері господарювання, наділені господарською компетенцією, при реалізації якої вони керуються низкою організаційно-господарських повноважень і виступають в організаційно-господарських зобов'язаннях однією зі сторін.

Отже, метою даного дослідження є визначення змісту, підстав виникнення організаційно-господарських повноважень обласних рад та обласних державних адміністрацій.

Зміст та поняття суб'єкта організаційно-господарських повноважень можна визначити за допомогою ст. 176 ГК "Організаційно-господарські зобов'язання", у якій зазначено, що організаційно-господарськими визнаються господарські зобов'язання, які виникають у процесі управління господарською діяльністю між суб'єктом господарювання та суб'єктом організаційно-господарських повноважень, внаслідок яких зобов'язана

сторона повинна здійснити на користь другої сторони певну управлінсько-господарську (організаційну) дію або утриматись від певної дії, а уповноважена сторона має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язків.

Наявність господарської компетенції в обласних рад та обласних державних адміністрацій є вирішальним фактором щодо їх приналежності до суб'єктів організаційно-господарських повноважень.

Реалізуючи господарську компетенцію, їх повноваження повинні бути спрямовані на забезпечення, впорядкування та організацію господарювання, що і буде змістом організаційно-господарських повноважень.

Зокрема, обласні ради та обласні державні адміністрації можуть бути суб'єктом організаційно-господарських повноважень лише в разі наділення їх господарською компетенцією. Так, ст.24 ГКУ встановлено, що управління господарською діяльністю в комунальному секторі економіки здійснюється через систему організаційно-господарських повноважень територіальних громад та органів місцевого самоврядування. З ч.2 ст. 8 ГКУ також випливає, що орган державної влади та орган місцевого самоврядування є суб'єктом повноважень, наділений господарською компетенцією в організаційно-господарських відносинах.

Виходячи з аналізу законодавства, практики його застосування, обласні ради та обласні державні адміністрації наділені господарською компетенцією в організаційно-господарських відносинах лише у випадках: 1) обласні ради реалізують організаційно-господарські повноваження стосовно суб'єктів господарювання комунального сектору економіки, які здійснюють свою діяльність на базі спільного майна територіальних громад сіл, селищ, міст; 2) обласні державні адміністрації здійснюють організаційно-господарські повноваження стосовно суб'єктів господарювання, що належать до державного сектору, а також стосовно суб'єктів господарювання комунального сектору економіки, які здійснюють свою діяльність на базі спільного майна територіальних громад сіл, селищ, міст (у разі делегування їм відповідних повноважень).

Згідно зі ст. 43 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" обласні ради від імені територіальних громад сіл, селищ, міст здійснюють управління об'єктами їх спільної власності, що задовольняють спільні потреби територіальних громад [2]. Відповідно, суб'єктами управління спільною власністю територіальних громад є, зокрема, обласні ради, а об'єктами – "господарські організації комунального сектору економіки" [3]. Управлінням, в такому розумінні, буде здійснення функцій організації ефективного використання майна та контролю за ним [4].

Крім того, відповідно до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" (ст.43) компетенція обласних рад у сфері управління майном комунальної власності має загальний характер, а повноваження цих рад у вказаній сфері є неконкретизованими.

Крім спільної власності, обласні державні адміністрації управляють також майном державної власності та майном інших суб'єктів права власності (ст. 19 Закону України "Про місцеві державні адміністрації").

Також відповідно до ст. 19 Закону України "Про місцеві державні адміністрації" до компетенції місцевих державних адміністрацій, в тому числі обласних, належать повноваження щодо управління майном інших суб'єктів права власності в разі передачі його у встановленому законом порядку.

Підсумовуючи вищевикладене, можна дійти висновку, що категорія організаційно-господарські повноваження, якими, зокрема, наділяються обласні ради та обласні державні адміністрації, відображає економіко-правове явище реального життя, коли орган управління господарською діяльністю, суб'єкт організаційно-господарських повноважень, реалізуючи свою господарську компетенцію, закріплену в законодавстві, вступає в зобов'язальні правовідносини із суб'єктом господарювання як носій організаційно-господарських повноважень.

Література

1. Господарський Кодекс України: Закон України від 16.01.2003р. // Відомості Верховної Ради України.— 2003.— №18.— Ст.144.
2. Гринюк Р.Ф. Правовой статус коммунальных предприятий в Украине: [монография] / Гринюк Р.Ф.— Донецк : Дельта, 2002.— 183 с.
3. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. // Відомості Верховної Ради України.— 1997.— № 24.— Ст. 170.
4. Апанасенко К. Управління об'єктами комунальної власності / К. Апанасенко // Підприємництво, господарство і право.— 2005.— № 8.— С.20-23.

УДК 346:656.2 (043.2)

Гелич А.О.,
к.ю.н.,
Шабаш І.Р.,
студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

МЕТОДИ НЕТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Вирішення питання про природу та зміст методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності утворює важливий напрям сучасних економічних та правових досліджень. Актуальність цих досліджень, особливо комплексного характеру, обумовлюється розвитком світового господарства та глобалізаційними процесами, які вимагають перегляду багатьох усталених для внутрішньодержавного регулювання методів та форм впливу.

Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності — це комплекс державних адміністративних засобів та методів регулювання зовнішньої торгівлі. Стаття 16 Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність" визначає основними заходами нетарифного регулювання — ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій [1, с. 283].

Методи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності є сукупністю організаційних, управлінських, технічних, інформаційно-реєстраційних, кількісних та інших, не пов'язаних з встановленням митних платежів та тарифів, заходів впливу, які застосовуються органами державної влади з метою забезпечення порядку при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності та реалізації панівної економічної політики відповідно до конституційних приписів та міжнародних зобов'язань України.

За рівнем юридичного забезпечення нетарифні методи поділяють на: формальні і неформальні. Формальні нетарифні методи зафіксовані у законодавчих актах і нормативно — розпорядчих документах і включають кількісні та подібні специфічні обмеження, пов'язані з ними політику, державну участь у торгівлі, обмежувальну ділову практику, митні процедури і практику їх застосування, інші технічні бар'єри.

Неформальні нетарифні методи вводяться як результати дії уряду чи похідні від політики і практики органів державного управління і включають бар'єри, які виникли через адміністративні процедури та неопубліковані нормативно-розпорядчі документи, ринкову структуру, по-